

Publiceret på KUNSTEN.NU d. 09. september 2010.

<http://www.kunsten.nu/artikler/artikel.php?interview+peter+schultz+jorgensen+gentrification>

Peter Schultz Jørgensen er en af debatdeltagerne i debatten om gentrification på årets alternative kunstmesse *Alt_Cph* (Foto: Philip Tonda)

'Kunstnerne er en lille del af en større sammenhæng'

9. sep. 2010 [Baggrund] I byfornelsesprojekter kan kunsten træde ind som mægler og talerør for de lokale interesser. Det er en opgave, der kræver stort ansvar og vilje til at se projekterne i et bredere perspektiv, mener Peter Schultz Jørgensen som er arkitekt og kultur- og byudviklingskonsulent.

Af Philip Tonda

Der er en slags charme ved de gamle bykvarterer; en autentisk aura, som mange har fået øje på gennem de seneste 10-15 år. Det starter gerne med at studerende og kunstnere flytter ind. Dernæst restauranter og tøjbutikker. Til sidst er det iværksætterne og den såkaldte kreative klasse, der konsumerer et mix af industrisamfundet og subkulturenes autenticitet.

Det fører i mange tilfælde til 'gentrification'. Et begreb fra den nutidige byudvikling.

Når gentrificationen rammer

"Det der sker i gentrificationen er, at beboerne i et kvarter bliver påtvunget en anden dominerende livsstil, så de gradvist føler sig overset og presset ud af området."

Woman Rise i Brooklyn, N.Y., af kunstneren Katie Yamasaki i samarbejde med Groundswell Community Mural Project. Her tog kunstneren udgangspunkt i de lokale kvinders situation. (Foto: Peter Schultz Jørgensen)

"Det ville være meget bedre at byforny på grundlag af en mere dynamisk model, hvor de oprindelige beboere, butikker og virksomheder får lov til at blive, samtidigt med at nogle af de nye kulturtilbud også passer til den befolkning, der nu engang bor i området."

"Der er mange positive muligheder i byfornyelse, hvis man griber det rigtigt an," konstaterer Peter Schultz Jørgensen og fortsætter:

"Den oprindelige befolkning udvikler sig jo også. Det handler ikke om at sætte sig imod udviklingen, men at udvikle en dynamisk autenticitet, der udnytter de ressourcer, der allerede eksisterer i områderne."

Lokalt selvmål

Når kunstnere kommer ind i et byfornelsesprojekt, fokuserer de ofte på nogle af de kvaliteter og problemstillinger, der eksisterer i lokalområdet. På den måde bliver kunstnerne en slags talerør for de lokale.

Men selvom intentionerne kan være gode, kommer kunstnerne nogle gange til at score selvmål,

mener Peter Schultz Jørgensen.

Han peger på at kunstnerne i kraft af deres projekter kan bane vejen for at andre befolkningsgrupper får økonomiske interesser i området og dermed bidrager til gentrificeringen.

"Det som de lokale egentligt gerne vil have er jo enten, at der sker en byudvikling hvor de arbejdspladser, der er i området, bliver bevaret, eller at der bliver skabt nogle nye, som passer til den lokale befolkning," forklarer Peter Schultz Jørgensen.

Bro mellem mentale og fysiske rum

Kunstnere kan tage del i udviklingen ved at arbejde sammen med arkitekter, eller ved at lave uafhængige projekter, der sætter fokus på områdets problemer og potentialer.

"Folks opfattelse af et rum er afhængigt af deres oplevelser i dette. Kunstneren kan forvandle rum til steder ved at skabe mentale kvaliteter, der gør at folk opfatter dem på andre måder. Der kommer flere fortællinger, som bliver en del af en kollektiv bevidsthed."

"Kunstnere kan skabe en bro mellem det mentale rum og det fysiske rum, ved at tage udgangspunkt i befolkningens identitet og behov."

Det handler ifølge Peter Schultz Jørgensen om at arbejde *med* lokalområdet i stedet for at *pege* på det.

"Kunstnere kan nogle gange være i stand til at se tendenser og interesser i et lokalområde, som de lokale selv endnu ikke er i stand til at formulere. På den måde kan kunstnere hjælpe byfornyelsen i en retning, som også er interessant for de lokale. Det allerbedste er hvis man arbejder med selvudviklende projekter, som starter småt men udvikler sig med tilføjelser og lag over tid – gerne lang tid," siger Peter Schultz Jørgensen.

Broen i Trekrone. af billedkunstner Nils Norman i samarbejde med landskabsarkitekt Ib Asger Olsen. Kunsten har her tilføjet et legende og sanseligt element. (Foto: Peter Schultz Jørgensen)

Nyttehave skabt af kunstnere og arkitekter under *SOUP – Sol Over Urban-Planen* i 2008, hvor de lokale kunne producere egne grøntsager. (Foto: Anders Sune Berg)

Kunstnernes ansvar

Men bliver kunsten overhovedet taget seriøst? Eller er den bare gentrificeringens humane ansigt? Jo, nogle gange, mener Peter Schultz Jørgensen, men kunstens potentiale er langt større, og det bør udnyttes:

"Når kunstnere og arkitekter arbejder sammen handler det om at få samarbejdet til at foregå på et afklaret grundlag. Alle skal kende deres rolle. Det er kommunernes ansvar, men også arkitekternes og naturligvis kunstnernes eget ansvar, at sikre at det sker. Kunstnerne skal i mange situationer arbejde integreret i de 'tunge' instanser og være med ind over hele processen, ikke bare en del af den."

Forskellige arbejdsprocesser

"Kunstnere er bærere af forskellige former for sanseligheder som materiale og har et rigt repertoire. I et byggeprojekt, hvor kunstnere og arkitekter samarbejder, er kunstnernes proces ofte mere flydende end arkitekternes," siger Peter Schultz Jørgensen og tilføjer:

"Kunstnere er ofte bedre til at trække nogle tematikker ud af virkeligheden end arkitekter er. Så at have kunstnere ind over processen kan være meget positivt. Men det er selvfølgelig ikke alle kunstnere der kan det."

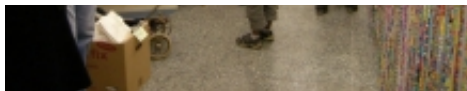
Kunstnere skal se den store sammenhæng

Det svære i at vælge den rigtige kunstner består ifølge Peter Schultz Jørgensen i at finde en kunstner, der tager udgangspunkt i selve lokalområdet, og gider at se ud over sin egen kunstneriske horisont.

"Kunstnerne skal forstå, at de er en lille del af en større sammenhæng. Problemet med kunstnerne er ofte, at de mangler analysen af den virkelighed de agerer i.

Forstået på den måde at de ofte kun er optagede af deres egen verden, deres egne projekter, deres egne virkeligheder."

Kunstnere, arkitekter og lokale skabte en basar som en del af *SOUP – Sol Over Urban-Planen* i 2008. Et nyt multikulturelt centrum for Urban-Planen på Amager. (Foto: Anders Sune Berg)

"Det er vigtigt at de analyserer den kontekst de arbejder i for at forstå, hvordan de kan blive brugt i byudviklingen. Her er det f.eks. vigtigt at forstå, hvad effekten er for beboerne i kvarteret og at lave alliancer med dem. For ofte er det jo først og fremmest beboerne, der bliver ramt af gentrificeringen, og dernæst kunstnerne. I den sammenhæng er en ydmyghed fra kunstnernes side vigtig – og givende for begge parter," afslutter han.

Fakta:

Kom og deltag i debatten lørdag 18. sep. kl. 17.00 på *Alt_Cph*

Debatten om gentrificering vil blive introduceret af Christine Ebeling og Mark Matthes fra kunstaktivistgruppen Gängeviertel fra Hamburg, Tyskland.

Debatdeltagere:

Christine Ebeling (kunstner og medlem af Gängeviertel)
Gitte Juul (arkitekt)
Vladan Jeremic (kunstner og medlem af udstillingsstedet Bio Beograd)
Peter Schultz Jørgensen (Arkitekt og byudviklingskonsulent)

Introduktion og debat vil foregå på engelsk.

Peter Schultz Jørgensen er arkitekt og konsulent: Kultur-byudvikling. Han er i øjeblikket i gang med at skrive en bog om New York City.

FAKTABOKS

Type: Debat

Titel: *Gentrification - an artistic challenge?*

Medvirkende:

Christine Ebeling
Gitte Juul
Vladan Jeremic
Peter Schultz Jørgensen

Start: 18/09/2010

Slut: 18/09/2010

Sted:

Fabrikken For Kunst og Design, Kbh Sundholmsvej 46
2300 København S
3254 9424

www.ffkd.dk

EKSTRA INFO

Debatten om gentrificering finder sted lørdag den 18. September klokken 17:00 som en del af sceneprogrammet ved *Alt_Cph 2010*.

Sprog: Engelsk.